

LANDINFO

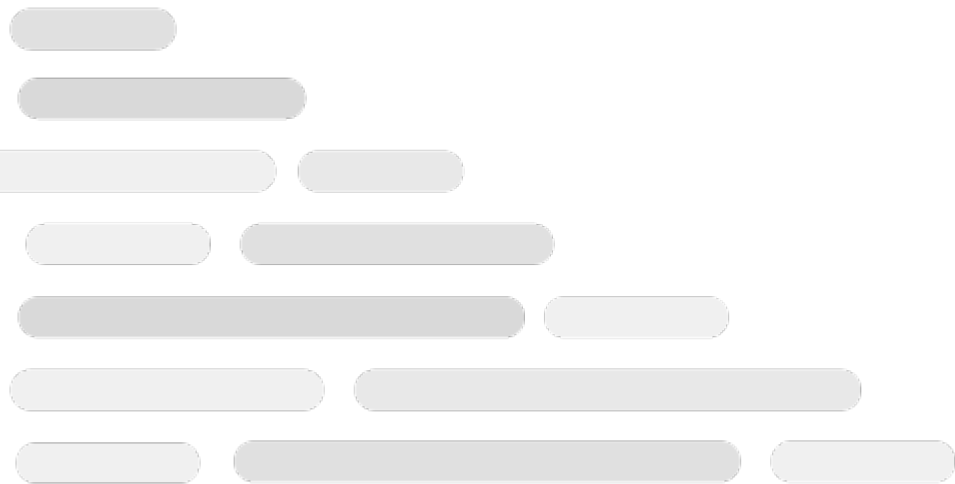
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Tyrkia

Utdanningssystemet

19. august 2025

© Landinfo 2025

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Fredrik Selmers vei 6
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentesreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivaretatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

This thematic report provides an overview of the Turkish education system, covering primary school, secondary school, vocational education, and higher education. It begins by outlining the structure of the education system and the qualifications that can be obtained. Next, the division of responsibilities for the different parts of the system is described. Furthermore, an overview is presented on how to verify various types of diplomas and other education-related documents, such as different types of certificates.

Sammendrag

Dette temanotatet beskriver det tyrkiske utdanningssystemet i grove trekk og omtaler både grunnskole, videregående skole, yrkesrettet utdanning og høyere utdanning. Aller først skisseres oppbyggingen av utdanningssystemet og kvalifikasjonene det er mulig å oppnå. Deretter beskrives ansvarsfordelingen for de ulike delene av systemet. Videre legges det frem en oversikt over hvordan man kan verifisere ulike typer vitnemål og andre utdanningsrelaterte dokumenter, som sertifiseringer og kursbevis.

Ordliste og forkortelser – sentrale institusjoner

Halk Eğitimi Merkezi (HEM)	Sentre for folkeopplysning
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBÖGM)	Direktoratet for livslang læring
Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM)	Yrkesopplæringscentre
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (MTEGM)	Direktoratet for yrkesfaglig og teknisk utdanning
Mesleki ve Teknik Lisesi	Yrkesfaglige og tekniske videregående skoler
Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)	Organet for yrkeskvalifikasjoner
Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)	Utdanningsdepartementet
Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK)	Rådet for kvalitet i høyere utdanning
Yükseköğretim Kurulu (YÖK)	Rådet for høyere utdanning

Innhold

1	Innledning	7
2	Generelt om utdanningssystemet	8
3	Grunnskole og videregående skole	9
4	Høyere utdanning	10
4.1	Utdanningsinstitusjoner	10
4.2	Opptaksprøve.....	10
4.3	Grader	10
5	Yrkesfaglig opplæring, utdanning og sertifisering	11
5.1	Skolebasert yrkesfaglig linje	12
5.2	Kalfalık/Ustalık Belgesi ved yrkesopplæringscenter.....	12
5.3	Andre veier til Kalfalık Belgesi og Ustalık Belgesi	13
5.4	MYK-sertifikater	13
5.5	Kurs	16
5.6	Høyere yrkesfaglig utdanning	17
6	Ansvarsorganisering og akkreditering	17
6.1	Grunnskole og videregående skole.....	17
6.2	Høyere utdanning	18
6.3	Yrkesfaglig opplæring og utdanning	18
7	Dokumenter og verifisering	19
7.1	Karaktersystem	19
7.2	Videregående skole, inkludert Kalfalık/Ustalık Belgesi	20
7.3	Høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.....	20
7.4	MYK-sertifikater	20
7.5	Kurs	21
8	Referanser	22

1 Innledning

Dette temanotatet gir en generell beskrivelse av det tyrkiske utdanningssystemet. Hovedvekten ligger på dagens situasjon, men viktige endringer omtales der det er relevant. Notatet dekker ikke alle aspekter ved utdanningssystemet, men besvarer spørsmål som er relevante for utlendingsforvaltningen.

Tyrkia har et omfattende samarbeid med europeiske land innen utdanning. Landet har siden 1999 vært kandidatland til EU, og selv om forhandlingene har stoppet opp, deltar Tyrkia i flere store EU-programmer på utdanningsfeltet. Siden 2001 har Tyrkia også vært medlem av Bologna-prosessen, som har som mål å fremme studentmobilitet mellom medlemslandene ved å forenkle godkjenningen av høyere utdanning på tvers av landegrensene, utvikle et europeisk kvalifikasjonsrammeverk og samarbeide om systemer for kvalitetssikring av høyere utdanning. EU-organet European Training Foundation (ETF), som jobber for å forbedre yrkesfaglig utdanning og opplæring i EUs naboland, samarbeider tett med tyrkiske myndigheter og publiserer regelmessige analyser av statusen på området.

Gitt det europeiske samarbeidet finnes det mange engelskspråklige kilder som omtaler det tyrkiske utdanningssystemet. Sentrale kilder for dette notatet har vært European Training Foundation (ETF), EU-kommisjonen og det nederlandske kontoret for internasjonalisering i utdanningen (NUFFIC). En annen viktig kilde er tyrkiske utdanningsmyndigheter selv. Landinfo gjennomførte intervjuer med Direktoratet for teknisk og yrkesfaglig utdanning (MTEGM), organisert under Utdanningsdepartementet, og Organet for yrkeskvalifikasjoner (MYK) på en informasjonsinnhentingsreise til Tyrkia i mars 2025. Vi har også tatt utgangspunkt i informasjonen som fremkommer på nettsidene deres.

Temanotatet beskriver det tyrkiske utdanningssystemet i grove trekk og omtaler både grunnskole, videregående skole, yrkesrettet utdanning og høyere utdanning. Aller først skisseres oppbyggingen av utdanningssystemet og kvalifikasjonene det er mulig å oppnå. Deretter beskrives ansvarsfordelingen for de ulike delene av systemet. Videre legges det frem en oversikt over hvordan man kan verifisere ulike typer vitnemål og andre typer utdanningsrelaterte dokumenter, som sertifiseringer og kursbevis.

Vi gjør oppmerksom på at notatet ikke har til hensikt å sammenligne omfang og nivå på den tyrkiske utdanningen med det norske systemet, slik man gjør i en godkjenningsprosess. Det finnes egne godkjenningsorganer som har ansvar for dette i Norge.

2 Generelt om utdanningssystemet

Grunnlovens artikkel 42 slår fast at alle har rett på skolegang, samt at all utdanning og opplæring skal gjennomføres i tråd med Atatürks prinsipper og reformer, og basere seg på moderne vitenskap og utdanningsprinsipper (Constitution of the Republic of Turkey 1982).

Så godt som alle tyrkiske barn starter på skolen (DFAT 2025, s. 8). Rundt 98 prosent av tyrkere som er 6 år og eldre kan lese og skrive. Tilsvarende andel for aldersgruppen 15-24 år er 100 prosent (Türkiye İstatistik Kurumu [Turkish Statistical Institute] 2025).

Tyrkias moderne historie er preget av turbulente politiske perioder og flere militærkupp, noe som også har påvirket utdanningssystemet, pensum og den akademiske friheten til studenter og forskere. Utdanning har tradisjonelt vært et område der striden mellom sekularisme og islam har utspilt seg. Under Atatürk ble utdanning en viktig del av det nasjonalistiske prosjektet med å skape en ny tyrkisk identitet basert på blant annet sekularisme. Utdanningssystemet ble kraftig utvidet, arabisk skriftspråk ble byttet ut med et nytt tyrkisk skriftspråk basert på det latinske, og religiøse skoler ble stengt ned (Itzkowitz 2025; Cleveland & Bunton 2013, s. 165–169; Kamal 2017).

Siden AKP kom til makten i 2002, har partiet gjennomført flere store endringer innen utdanningssektoren. Tyrkia har også hatt tett samarbeid med europeiske aktører på utdanningsfeltet, blant annet i arbeidet med å oppfylle kriteriene til et EU-medlemskap (se kapittel 1). I 2012 gjennomførte tyrkiske myndigheter en reform som utvidet den obligatoriske utdanningen fra åtte til tolv år. Samtidig ble strukturen endret fra et 8-3-system, der de første åtte årene var obligatoriske og de tre årene med videregående skole valgfrie, til et 4-4-4-system, der alle årene er obligatoriske (Bätcke 2024; Kamal 2017).

Etter det mislykkede kuppforsøket i 2016, gjennomførte myndighetene en omfattende utrenskning i statsapparatet av personer de hevdet hadde bånd til Gülen-bevegelsen. Mange som åpenbart ikke hadde noen bånd til bevegelsen ble også oppsagt, noen av disse ble anklaget for bånd til PKK og mindre venstregrupperinger.

Utdanningssektoren ble særlig hardt rammet. Minst 15 000 ansatte i utdanningsdepartementet ble avskjediget, og lisensene til minst 21 000 lærere ble inndratt. I tillegg mistet minst 1500 rektorer og universitetsdekaner stillingene sine, mens 15 universiteter og over 1000 private skoler ble stengt. Nesten 6000 akademikere ved offentlige universiteter ble sagt opp, og flere hundre ble straffeforfulgt (mer om dette i Landinfo 2017; HRW 2018).

Under unntakstilstanden etter kuppforsøket i november 2016, utstedte president Erdogan et dekret som ga ham all makt til å utpeke universitetsrektorer. Tidligere

hadde universitetene selv hatt ansvar for nominasjonen av noen få kandidater, før Rådet for høyere utdanning (YÖK) og til slutt presidenten tok den siste avgjørelsen. Bestemmelsen ble erklært ugyldig av den tyrkiske konstitusjonsdomstolen i juni 2024, og regjeringen fikk et år på seg for å utforme et nytt lovforslag. Erdogan utpekte likevel tretten universitetsrektorer i august 2024 (Elgin 2024; EUA 2024; Freedom House 2025).

3 Grunnskole og videregående skole

Tyrkiske barn begynner på skolen når de er 5-6 år gamle. Barn som har fylt 5 år og 9 måneder innen september, må starte på skolen samme høst. Tyrkiske barn følger i dag et obligatorisk skoleløp på fire år barneskole, fire år ungdomsskole og fire år videregående skole. Utdanningen er gratis (Bätcke 2024; Kamal 2017).

På videregående skole velger elevene mellom tre retninger, som alle har en varighet på fire år:

- Generell videregående utdanning (resulterer i en Lise Diploması). Elevene kan velge mellom seks ulike fagkombinasjoner. Denne retningen gir adgang til opptakseksamener for høyere utdanning.
- Teknisk videregående utdanning (resulterer i en Teknik Lise Diploması). Elevene tar generelle fag og har et spesielt fokus på realfag. De får også opplæring i ferdigheter innenfor et spesifikt yrke. Utdanningen gir adgang til associate degree-programmer, eller man kan gå inn i arbeidslivet (se kap. 5.6).
- Yrkesfaglig videregående utdanning (resulterer i en Meslek Lise Diploması). Første året tar elevene generelle fag. Andre året velger de en yrkesfaglig spesialisering. Utdanningen gir adgang til associate degree-programmer, eller man kan gå inn i arbeidslivet (se kap. 5.6).

Skolene er spesialisert innen én eller flere av disse tre retningene, det vil si at det finnes både allmenne skoler og tekniske/yrkesfaglige skoler. Det finnes også andre typer skoler, for eksempel allmenne private skoler og Imam Hatip-skoler – muslimske skoler som tilbyr imamutdanning for gutter og lærerutdanning i religion for jenter (NUFFIC u.å.–d, a; Bätcke 2024; Kamal 2017).

Man kan også ta en yrkesfaglig utdanning på yrkesopplæringsentre, hvor man oppnår såkalte Kalfalık Belgesi og Ustalık Belgesi.

For mer informasjon om yrkesfaglig opplæring og utdanning på videregående skolenivå, se kapittel 5.

4 Høyere utdanning

I 2022/2023 var det i underkant av 7 millioner studenter i Tyrkia. De aller fleste studerer ved offentlige universiteter (YÖK 2023). Ifølge OECD har antallet studenter som fullfører høyere utdanning mer enn tredoblet seg siden år 2000. I 2005 var det eksempelvis kun 2,1 millioner studenter i landet (Kitchen et al. 2019, s. 19; DFAT 2020).

4.1 Utdanningsinstitusjoner

Tyrkiske høyere utdanningsinstitusjoner tilbyr både akademisk og yrkesrettet utdanning (NUFFIC u.å.–a; EU-kommisjonen 2025f).

Det finnes totalt 208 høyere utdanningsinstitusjoner i Tyrkia i 2025, hvorav 129 er offentlige universiteter. Utdanningen ved de offentlige universitetene er gratis. I tillegg finnes det universiteter som er organisert som stiftelser. De får ingen statlig støtte, og studentene må derfor betale skolepenger. I 2023 var det registrert 75 slike universiteter (EU-kommisjonen 2025c).

Videre eksisterer det andre typer høyere utdanningsinstitusjoner, som politi- og militærakademier, teknologiske institutter og høyere yrkesfaglige skoler. De høyere yrkesfaglige skolene er som regel organisert som en del av universitetene, men det finnes også fire som er organisert som stiftelser (MEB 2023b, s. 14; YÖK u.å.–c; EU-kommisjonen 2025c).

På noen studieprogrammer og høyere utdanningsinstitusjoner tilbys det også fjernundervisning (ETF 2020c, s. 9; EU-kommisjonen 2025c).

4.2 Opptaksprøve

Opptak til høyere utdanning baserer seg i hovedsak på resultatene fra en standardisert, statlig opptakseksamen (Yükseköğretim Kurumları Sınavı, YKS). Fra 2017-2018 består prøven av tre ulike eksamener. Ikke alle disse er obligatoriske (NUFFIC u.å.–c; EU-kommisjonen 2025b; Kamal 2017).

4.3 Grader

Det er lovfestet at programmer i det høyere utdanningssystemet må inneholde følgende emner: Atatürks prinsipper og tyrkisk historie, tyrkisk språk og et fremmedspråk (The Law on Higher Education 2000, artikkel 5i).

Associate degree (Ön Lisans Diploması)

Dette er toårige programmer som tilbys i yrkesfag. For mer informasjon, se kapittel 5.6.

Bachelorgrad (Lisans Diploması)

Opptakskravet er enten Lise Diploması eller Teknik Lisesi Diploması (se kapittel 3), samt minst 180 poeng på opptakseksamen. Graden har en normert varighet på fire år og kan være forskningsorientert eller yrkesrettet. Den kan inkludere et prosjekt eller en avhandling. En bachelorgrad gir adgang til masterprogrammer, og ved eksepsjonelt gode resultater kan den også gi opptak til doktorgradsprogrammer (NUFFIC u.å.–c).

Mastergrad (Yüksek Lisans Diploması)

Opptak til en mastergrad krever Lisans Diploması (bachelorgrad). Andre krav kan være gjennomsnittskarakter på bachelorgraden, resultatene av en opptakseksamen og et intervju med kandidaten. Mastergrad uten avhandling varer i halvannet år, mens en mastergrad med avhandling har en varighet på to år. Graden gir adgang til doktorgradsprogrammer (NUFFIC u.å.–c).

Doktorgrad (Doktora Diploması)

Graden har en varighet på to til fem år. Studentene skriver en avhandling og forsvarer den muntlig. Opptakskravet er normalt Yüksek Lisans Diploması (mastergrad). I enkelte tilfeller kan man få opptak dersom man har fått eksepsjonelt gode resultater på Lisans Diploması (bachelorgrad). Graden resulterer i en Doktora Diploması (PhD) (NUFFIC u.å.–c).

Medisinske grader

Veterinær- og tannlegeutdanning har en varighet på fem år, mens medisinstudiet varer i seks år. Opptakskravene er enten Lise Diploması eller Teknik Lisesi Diploması, samt minst 180 poeng på opptakseksamen. Gradene resulterer i følgende vitnemål: Dişhekimliği Lisans Diploması (tannlege), Tıp Doktorluğu Diploması (medisin) og Veterinerlik Yüksek Lisans Diploması (veterinær) (NUFFIC u.å.–c).

5 Yrkesfaglig opplæring, utdanning og sertifisering

Det finnes i hovedsak tre yrkesfaglige programmer på videregående nivå i det formelle skolesystemet. Man kan velge skolebaserte yrkesfaglige eller tekniske linjer på videregående skoler, eller ta en Kalfalık Belgesi og Ustalık Belgesi ved et yrkesopplæringscenter, hvor elevene hovedsakelig får opplæring i bedrift. Dette kapittelet omtaler også MYK-sertifikater samt kurs som ikke gir formelle kvalifikasjoner eller grader. Til slutt beskrives høyere yrkesfaglig utdanning.

5.1 Skolebasert yrkesfaglig linje

Som nevnt i kapittel 3, kan tyrkiske elever ta videregående utdanning på yrkesfaglige og tekniske skoler, kjent som Mesleki ve Teknik Lisesi. Her velger man enten teknisk linje, som resulterer i en Teknik Lise Diploması, eller yrkesfaglig linje, som resulterer i en Meslek Lise Diploması.

Programmene er vanligvis fireårige og forbereder elevene både på et yrke og på høyere utdanning. Den yrkesfaglige linjen legger større vekt på fag- og yrkesopplæring enn den tekniske linjen (MEB 2023b, s. 16–18).

Generelt sett består første året, altså niende klasse, av felles undervisning. Elevene velger et fagfelt i tiende klasse og en spesialisering i ellevte og tolvte klasse (MEB 2018, s. 23). Praksis er inkludert i programmene. Elever på den tekniske linjen har 40 dager praksis i en bedrift i ellevte klasse, mens elever på den yrkesfaglige linjen har praksis i en bedrift tre dager i uken det siste året (Özer & Suna 2019, s. 169; MEB 2018). Etter fullført utdanning kan elevene søke opptak til høyere utdanning, eller gå direkte inn i arbeidslivet (UNESCO-UNEVOC 2024).

Det ble i 2018 tilbudt programmer i 54 fagfelt og 199 spesialiseringer (MEB 2018, s. 23). En liste over fagfelt finnes på side 28 i MEB 2018.

Elever som fullfører teknisk eller yrkesfaglig utdanning på en yrkesfaglig/teknisk videregående skole, får tittelen «technician» (MEB 2023b, s. 19; ETF 2020a, s. 12). De får autorisasjon til å starte en bedrift, på samme måte som når man har en Ustalık Belgesi (MTEGM, møte i Ankara mars 2025).

5.2 Kalfalık/Ustalık Belgesi ved yrkesopplæringscenter

Man kan også ta fag- og yrkesopplæring på Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM), som kan oversettes til yrkesopplæringscenter. Yrkesopplæringscenterne tilbyr ferdighetsbasert utdanning og opplæring, og forbereder elevene til yrkesdeltakelse i ulike sektorer. Tilbudet omfatter 39 felt og 193 ulike spesialiseringer (Dundar 2023; MTEGM u.å.–b). Det er ingen øvre aldersgrense for å delta i disse programmene (MEB 2023b, s. 16). Denne typer skoler ble inkludert i det formelle utdanningssystemet i 2017 (ETF 2022, s. 7).

Et slikt løp resulterer i enten en Kalfalık Belgesi etter tre år (ellevte klasse), eller en Ustalık Belgesi etter fire år (tolvte klasse). Så vidt Landinfo kjenner til, finnes det ikke noe motstykke til Kalfalık Belgesi i det norske systemet. Kvalifikasjonen innebærer at man befinner seg et sted mellom lærling og fagarbeider i det tyrkiske systemet.

Elevene har undervisning på yrkesopplæringscenteret én dag i uken og arbeider som lærling (çırak) de resterende fire dagene. Etter det tredje året kan eleven ta prøven for å oppnå en Kalfalık Belgesi. Når man har fullført det fjerde året, kan

man ta prøven for å oppnå en Ustalık Belgesi (UNESCO-UNEVOC 2024; MTEGM u.å.–b; MEB 2023b, s. 18).

For å kunne starte på utdanningen må elevene ha et lærested, en veileder på lærestedet, og en signert kontrakt mellom Utdanningsdepartementet og bedriften. Det må også inngås en kontrakt mellom eleven (eventuelt foresatt) og lærebedriften. Lærlingen blir forsikret og mottar lønn som tilsvarer en viss prosentandel av minstelønnen, og som er avhengig av hvor langt man har kommet i løpet (MTEGM u.å.–b; MEB 2018, s. 24; MTEGM u.å.–a).

Elever som har fullført et program på et yrkesopplæringscenter, kan søke opptak til høyere utdanning dersom de tar nødvendige fag og dermed kvalifiserer til videregående vitnemål med studiekompetanse (MEB 2018, s. 24; MTEGM u.å.–a; MEB 2023b, s. 18).

5.3 Andre veier til Kalfalık Belgesi og Ustalık Belgesi

Man kan kvalifisere seg til Kalfalık Belgesi og Ustalık Belgesi på andre måter enn ved å gå løpet på yrkesopplæringsentrene (MTEGM, møte i Ankara mars 2025; MEB 2023a).

- Det er mulig å gå opp til eksamen for Kalfalık Belgesi dersom man har én dags relevant arbeidserfaring registrert i det tyrkiske trygdesystemet, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK). Det er også et krav om fullført grunnskole.
- Dersom man har jobbet i fem år, kan man først ta prøven for Kalfalık Belgesi og deretter prøven for Ustalık Belgesi.
- En person som har gjennomført 756 timer kurs som er godkjent av Utdanningsdepartementet, kan ta den praktiske delen av prøven for Ustalık Belgesi uten å gå veien via Kalfalık Belgesi først. En rekke institusjoner, noen offentlige og andre private, tilbyr slike kurs (se også kapittel 5.5).

Vi tar forbehold om at det kan finnes andre måter å oppnå en Kalfalık/ Ustalık Belgesi enn det som er beskrevet her.

5.4 MYK-sertifikater

Hva er MYK?

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), som kan oversettes til Organet for yrkeskvalifikasjoner, ble opprettet i 2006, blant annet med mål om å etablere og utvikle et nasjonalt kvalifikasjonssystem i tråd med EUs system. Organet er tilknyttet Arbeids- og sosialdepartementet (MYK 2015, s. 7; MYK u.å.–b, s. 5–6, 13).

MYK har blant annet ansvar for å fastsette prinsippene for nasjonale tekniske og yrkesfaglige kvalifikasjoner under sitt mandat, basert på både nasjonale og internasjonale standarder. Dette er tekniske veiledninger som beskriver hvilke kunnskaper, ferdigheter og kompetanser en person må ha for å utføre et yrke tilfredsstillende, og hvilke evalueringer som kreves for å bekrefte disse evnene (ETF 2021, s. 9; MYK u.å.–b, s. 21; MYK 2015).

En av oppgavene til MYK er å bidra til at personer som har oppnådd kompetanse utenfor det formelle utdanningssystemet, kan få den anerkjent. Dette kan man gjøre gjennom å skaffe seg et såkalt MYK-sertifikat, som også omtales som Vocational Qualification Certificate i kildene (EU-kommisjonen 2025d; ETF 2020a).

Sertifiseringscentre

MYK akkrediterer sertifiseringscentre hvor man kan ta tester for å oppnå MYK-sertifikat. Det finnes rundt 270 slike sentre rundt om i landet (MYK, møte i Ankara mars 2025). En liste over disse er tilgjengelig på nettsidene til MYK.¹

I et møte med Landinfo våren 2025 opplyste MYK at de gjennomfører årlige inspeksjoner av testsentrene. Dersom det oppdages uregelmessigheter, vil et senter kunne miste autorisasjonen (MYK, møte i Ankara mars 2025).

På spørsmål om det forekommer korrupsjon ved sertifiseringssentrene, svarte MYK at det kan skje, og at de reagerer strengt i slike tilfeller. Flere sentre skal være tatt for korrupsjon, og de kan bli suspendert og også fratras autorisasjonen. Sertifikater som har blitt utstedt på grunnlag av korruperte tester, vil da bli annullert (MYK, møte i Ankara mars 2025). Et søk på MYKs hjemmesider i juli 2025 viste at av 290 oppførte sertifiseringscentre, har 13 mistet autorisasjonen, mens 12 har fått den trukket tilbake etter eget ønske. Fem sentre er suspendert, ett av disse etter eget ønske (MYK u.å.–d). Landinfo er ikke kjent med hvorvidt disse sentrene har blitt fratatt autorisasjonen eller blitt suspendert *som følge av* korrupsjon (MYK u.å.–d).

Forberedende kurs

MYK driver altså ikke med opplæring, men sertifisering. Det finnes likevel ulike private og offentlige institusjoner som tilbyr forberedende kurs for personer som ønsker å ta et MYK-sertifikat. Disse aktørene er ikke tilknyttet MYK, men har som mål å gjøre kandidatene bedre forberedt til prøven (MYK, møte i Ankara mars 2025).

¹ https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_kurulus_ara&view=kurulus_ara (lastet ned 16. desember 2024)

Hva dokumenterer et MYK-sertifikat?

Et MYK-sertifikat er ikke en dokumentasjon på utdanning, kurs, opplæring eller arbeidserfaring, ettersom det ikke stilles noen krav om dette for å ta testen som gir sertifikatet. Det eneste formelle kravet er at kandidaten har meldt seg opp til testen senest to dager før den finner sted (MYK, møte i Ankara mars 2025). Ifølge MYK dokumenterer sertifikatet at en person har oppnådd læringsutbyttet som kreves for den relevante nasjonale kvalifikasjonen gjennom formell, ikke-formell eller uformell læring.²

Det finnes per i dag 204 yrker hvor man *må* ha et MYK-sertifikat for å kunne arbeide, dette gjelder for eksempel for sveisere (ETF 2022, s. 10). Listen over disse yrkene er tilgjengelig på nettsidene til MYK.³

Hvordan foregår testen?

For å ta testen til et MYK-sertifikat må man melde seg opp hos MYK senest to dager før testen gjennomføres. Kontrollører fra MYK er til stede under testen for å sikre at alle oppmeldte kandidater har møtt opp. I tillegg blir alle tester filmet. Det koster mellom 200 og 700 euro å ta en test på et av de MYK-autoriserte senterne (MYK, møte i Ankara mars 2025).

Som nevnt tidligere, er det ingen formelle krav til utdanning, kurs, opplæring eller arbeidserfaring for å ta testen. De forskjellige sertifikatene har imidlertid krav om obligatoriske eller valgfrie emner man må testes i for å oppnå et MYK-sertifikat. Baksiden av sertifikatene viser hvilke emner vedkommende har blitt testet i, og angir hvilke som har vært obligatoriske, og hvilke som har vært frivillige. Et obligatorisk emne er merket med en A, et frivillig emne med en B. Enkelte diplomer har ingen obligatoriske emner, men krever et bestemt antall valgfrie emner. Kandidaten må ta både en teoretisk og en praktisk prøve (MYK u.å.–c; MYK 2025).

Et MYK-sertifikat er vanligvis gyldig i fem år og må deretter fornyes (MYK u.å.–a). Sertifikatet finnes i kun ett standardisert format fastsatt av MYK. Det kan utstedes på to språk samtidig, for eksempel tyrkisk/engelsk. Dokumentet skal ha

² Begrepet «formell utdanning» brukes globalt om utdanning som er planlagt av utdanningsmyndighetene, og som gjennomføres i det godkjente og etablerte formelle utdanningssystemet, som grunnskole, videregående skole og høyere utdanning. «Ikke-formell utdanning» er et alternativ til den formelle utdanningen, og består gjerne av korte kurs som er åpne for folk i alle aldre. «Uformell læring» er læring som foregår utenfor formelle læringsinstitusjoner, for eksempel i dagliglivet, på arbeidsplassen eller i familien. For å lese hele UNESCOs definisjoner, se UNESCO Institute for Statistics (2012, s. s. 11–12).

³ https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_yeterlilik&view=arama&belge_zorunlu=1 (lastet ned 17. desember 2024)

et hologram som inneholder MYK-logoen og en QR-kode (MYK u.å.–c). Et eksempel på et MYK-sertifikat finnes her.⁴

Kokkeyrket

Innen kokkeyrket opererer MYK med 20 forskjellige sertifiseringer. Det er forskjellige nivåer på diplomene, basert på det tyrkiske kvalifikasjonsrammeverket som ble tatt i bruk i 2015 (MYK 2015, s. 4). Et kvalifikasjonsrammeverk setter utdanninger og kvalifikasjoner inn i et samlet system bestående av nivåer basert på læringsutbytte.⁵

MYK opererer med nivå 1-6, men for et kokke-sertifikat er det ikke mulig å få nivå 5 eller 6. MYK regner et sertifikat for en kokk eller en baker å være på nivå 4, mens en servitør er på nivå 2. En bartender eller en barista er også på nivå 4. Hvilket nivå sertifikatet har, står på forsiden (MYK 2025).

5.5 Kurs

Det er også mulig å ta yrkesfaglige kurs utenfor det formelle utdanningssystemet. Det finnes flere ulike tilbud, både gjennom private og offentlige institusjoner (MEB 2023b, s. 14). Kursene gir ikke formelle kvalifikasjoner eller grader, men kan inngå i de 756 timene som gir rett til å avlegge den praktiske prøven til Ustalık Belgesi (se kapittel 5.3).

Halk Eğitim Merkezi (HEM), som kan oversettes til Sentre for folkeopplysning, tilbyr ikke-formelle yrkesfaglige opplæringsprogrammer til alle aldersgrupper. Det finnes nesten 1000 slike sentre i landet (MEB 2023b, s. 21; HBOGM & UNHCR 2019, s. 4–6).

Det tilbys over 3000 ulike kursmoduler, over halvparten i yrkesfag.⁶ Programmene er godkjent av Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBÖGM), Direktoratet for livslang læring, som er underlagt Utdanningsdepartementet. Modulene brukes både i det formelle og uformelle utdanningssystemet, inkludert i

⁴https://www.myk.gov.tr/images/articles/editor/Sinav_ve_Belgelendirme/Belge_ve_kart_Ornegi/2019_Belge_Kart.pdf (lastet ned 17. desember 2024)

⁵ Rammeverket er utformet for å være sammenlignbart med det europeiske kvalifikasjonsrammeverket og inneholder åtte nivåer (ETF 2021, s. 3, 17). Hvert nivå definerer krav om minimums læringsutbytte (MYK 2015, s. 15–20). Det er MYK, Utdanningsdepartementet og YÖK som har utviklet rammeverket, og som er ansvarlige for å implementere det (ETF 2021, s. 3, 17). En oversikt over kvalifikasjonsrammeverket og hvilke kvalifikasjonstyper som eksisterer på hvert nivå, finnes blant annet på s. 16-17 her:

<https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/document/Turkey.pdf> (lastet ned 19. desember 2024).

Definisjoner og beskrivelser av de ulike nivåene finnes på s. 41-16 her:

https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Enqa/tqf_paper_eng.pdf (lastet ned 19. desember 2024)

⁶ Listen over modulene finnes her: <https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx> (lastet ned 8. januar 2025)

sentrene for folkeopplysning (ETF 2021, s. 7, 14; HBOGM & UNHCR 2019, s. 4–6).

Europakommisjonen skriver at İŞKUR, den tyrkiske arbeidsformidlingen, også organiserer ulike typer yrkesfaglige kurs. Slike kurs kan organiseres i samarbeid med universiteter (ETF 2020b, s. s. 7). Landinfo har ikke mer informasjon om dette, eller hva slags type opplæring det dreier seg om. Vi finner et eksempel på at et akkreditert universitet tilbyr korte yrkesfaglige kurs, men vi vet ikke hva slags type samarbeid dette er (Bahçeşehir University u.å.).

5.6 Høyere yrkesfaglig utdanning

Associate degree-programmer, Önlisans Diploması, varer i to år og gir høyere yrkesfaglig utdanning. En Teknik/Meslek Lise Diploması gir adgang til associate degree-programmer uten nasjonal opptaksprøve (YÖK u.å.–a; HK-dir 2023).

Slike programmer tilbys vanligvis på egne høyere yrkesfaglige institusjoner, Meslek Yüksekokulu. Som oftest er disse institusjonene tilknyttet et universitet (NUFFIC u.å.–c; Kamal 2017).

Graden kan inneholde en praksisperiode (UNESCO-UNEVOC 2024).

Noen associate degree-programmer tilbyr fjernundervisning i tillegg til vanlig fysisk undervisning (UNESCO-UNEVOC 2024).

Med en associate degree kan man ta en overgangseksamen (Dikey Geçiş Sınavı) for å fortsette på det tredje året av en fireårig bachelorgrad (NUFFIC u.å.–c).

6 Ansvarsorganisering og akkreditering

Mange organer har ulike typer ansvar i utdanningssystemet, og det kan finnes andre enn dem som nevnes her.

6.1 Grunnskole og videregående skole

Ansvar for planlegging, gjennomføring og tilsyn med grunnskole- og videregående opplæring ligger hos Utdanningsdepartementet. Direktoratet på region- og distriktsnivå gjennomfører departementets oppgaver lokalt (MEB 2023b, s. 13; ETF 2020b, s. 5–6, 9–10).

6.2 Høyere utdanning

Det er Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Rådet for høyere utdanning, som har det overordnede ansvaret for å planlegge, organisere, administrere og etablere kvalitetssikringsmekanismer innen høyere utdanning i Tyrkia (Constitution of the Republic of Turkey 1982, s. 130, 131; YÖK u.å.–b).

Nye universiteter opprettes ved lov (Constitution of the Republic of Turkey 1982, art. 130; The Law on Higher Education 2000, art. 5(f)). Høyere utdanningsinstitusjoner må være akkreditert av YÖK for å kunne operere lovlig. Listen over godkjente høyere utdanningsinstitusjoner finnes på nettsidene til YÖK.⁷

Rådet for kvalitet i høyere utdanning, Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), har ansvaret for å sikre kvaliteten på høyere utdanning. YÖKAK ble opprettet i 2015 som en del av YÖK, men ble et eget organ med administrativ og økonomisk selvstendighet i 2017. Rådet gjennomfører eksterne evalueringer av høyere utdanningsinstitusjoner. Disse evalueringene er basert på utdanningsinstitusjonenes årlige egevalueringsrapporter og besøk på institusjonene (EU-kommisjonen 2025e; YÖKAK u.å.; Regulation on Higher Education Quality Assurance and the Turkish Higher Education Quality Council 2018).

6.3 Yrkesfaglig opplæring og utdanning

Det er Millî Eğitim Bakanlığı, Utdanningsdepartementet, som har ansvar for yrkesfaglig opplæring og utdanning. Ansvaret er fordelt på flere underliggende direktorater (ETF 2022, s. 5).

Mesleki Eğitim Kurulu, som kan oversettes til Rådet for yrkesopplæring, har ansvar for å bistå Utdanningsdepartementet med råd og anbefalinger i utformingen av politikken for yrkesfaglig og teknisk utdanning og opplæring. Dette organet er sammensatt av blant andre representanter fra departementene, fag- og arbeidsgiverorganisasjoner samt offentlige institusjoner (ETF 2022, s. 5, 8; OECD 2025).

Ansvaret for gjennomføring av yrkesfaglig og teknisk opplæring ligger hos Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (MTEGM), Direktoratet for yrkesfaglig og teknisk utdanning, underlagt Utdanningsdepartementet. Utdanningsdepartementet har ansvar for tilsyn av alle skoler som tilbyr yrkesfaglig utdanning og opplæring (UNESCO-UNEVOC 2013, s. 15; ETF 2020b, s. 9; MTEGM 2024). Det finnes en oversikt over utdanningsinstitusjoner som tilbyr

⁷ Listen med utdanningsinstitusjoner finnes under fanen Yükseköğretim (høyere utdanning): <https://yok.gov.tr/> (lastet ned 7. august 2025).

formell teknisk og yrkesfaglig opplæring i de ulike provinsene og kommunene på nettsidene til Direktoratet for yrkesfaglig og teknisk utdanning.⁸

Høyere yrkesfaglig utdanning faller inn under YÖKs ansvarsområde (YÖK u.å.–b; MEB 2023b, s. 13). En liste over akkrediterte institusjoner som tilbyr slik utdanning, finnes på nettsidene til YÖK.⁹

Ansvar for organiseringen av ikke-formell yrkesfaglig opplæring, som kurs, er samlet under Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBÖGM), Direktoratet for livslang læring, som er underlagt Utdanningsdepartementet (MTEGM 2024; ETF 2022, s. 8; EPALE u.å.; MEB 2023b). Det finnes en oversikt over kurs som tilbys utenfor det formelle utdanningssystemet på nettsidene til Direktoratet for livslang læring.¹⁰

MYK, som sertifiserer yrkeserfaring, er underlagt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Arbeids- og sosialdepartementet (MYK 2015, s. 7). En liste over sentre som er godkjent av MYK til å utstede sertifikater, er tilgjengelig på nettsidene til MYK.¹¹ En del av kvalifiseringssentrene er eid av universiteter, men de er ikke en del av universitetet som sådan (MYK, møte i Ankara mars 2025).

7 Dokumenter og verifisering

Vi tar forbehold om at enkelte verifiseringstjenester kan kreve innlogging eller være utilgjengelige utenfor Tyrkia.

7.1 Karaktersystem

Flere ulike karaktersystemer brukes i det tyrkiske utdanningssystemet (HK-dir 2023). Videregående skoler, inkludert de tekniske skolene, bruker ett system. Videregående yrkesfaglige skoler bruker en skala fra 0-100. Karaktersystemet i høyere utdanning varierer mellom de ulike institusjonene. For flere detaljer, se NUFFICs (u.å.–b) nettsider.

⁸ Begge disse lenkene kan brukes: <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/mesleki-ve-teknik-anadolu-liselerimiz/liselerimiz> ; <https://mtegm.meb.gov.tr/kurumlar/?p=kurumlar>

⁹ Listen med utdanningsinstitusjoner finnes under fanen Yükseköğretim (høyere utdanning): <https://yok.gov.tr/> (lastet ned 7. august 2025).

¹⁰ <https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx> (lastet ned 11. desember 2024)

¹¹ https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_kurulus_ara&view=kurulus_ara (lastet ned 16. desember 2024)

7.2 Videregående skole, inkludert Kalfalık/Ustalık Belgesi

Vitnemål fra videregående skole utstedt etter 2008, kan verifiseres på nettsiden til Utdanningsdepartementet.¹²

Kalfalık/Ustalık Belgesi kan verifiseres på nettsiden e-MESEM.¹³ Disse dokumentene fremkommer også i personens e-Devlet. Det er mulig å verifisere dokumenter tilbake til 1986, men det kan forekomme at noen av dokumentene mangler. Det er også mulig å verifisere eldre dokumenter dersom personen selv har søkt om å registrere dem (MTEGM, møte i Ankara mars 2025).

Elever som har fullført et teknisk eller yrkesfaglig program, kan i tillegg til vitnemål få utstedt et Europass Certificate Supplement. Dette er et dokument som brukes i mange europeiske land, og som skal gjøre det lettere for tredjeparter, spesielt i utlandet, å forstå innehaverens kvalifikasjoner (Europass u.å.; EU-kommisjonen 2025a).

7.3 Høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning

Man kan verifisere dokumenter fra høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning i e-Devlet.¹⁴

Europass Diploma Supplement kan utstedes sammen med vitnemålene. I utgangspunktet ble det obligatorisk for universiteter å utstede Europass Diploma Supplement sammen med utdanningsdokumentene fra 2005/2006, men det gjøres ikke alltid (HK-dir 2023).

7.4 MYK-sertifikater

Alle sertifikater fra MYK kan verifiseres på deres egen portal.¹⁵ Man kan søke enten på sertifikatnummeret, Belge Numrası, eller på kimlik-nummeret til personen som har fått utstedt et sertifikat.

MYK-sertifikater lastes også opp i e-Devlet. Personen som har fått utstedt sertifikatet, kan logge seg inn i systemet og søke etter MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi Sorgulama («søk etter MYK-sertifikat»). Man kan også verifisere sertifikatet uten å logge seg inn i systemet dersom man bruker denne lenken.¹⁶

¹² <https://eokulyd.meb.gov.tr/> (lastet ned 10. januar 2025)

¹³ <https://e-mesem.meb.gov.tr/login.aspx> (lastet ned 10. januar 2025)

¹⁴ <https://www.turkiye.gov.tr/belge-dogrulama> (lastet ned 10. januar 2025)

¹⁵ <https://portal.myk.gov.tr/belge-dogrulama> (lastet ned 14. juli 2025)

¹⁶ <https://www.turkiye.gov.tr/belge-dogrulama> (lastet ned 15. juli 2025)

Det kan også utstedes Europass Certificate Supplements for MYK-sertifikatene. Ifølge MYK kan man finne disse på nettsidene deres.¹⁷

7.5 Kurs

Verifisering av kurs godkjent av Direktoratet for livslang læring, kan gjøres på nettsidene til Utdanningsdepartementet.¹⁸

Dokumentasjon på kurs tatt ved private utdanningsinstitusjoner, kan verifiseres her.¹⁹

Vi understreker at slike kurs ikke gir formelle kvalifikasjoner eller grader i seg selv, men kan inngå i de 756 timene som gir rett til å avlegge den praktiske prøven til Ustalık Belgesi (se kapittel 5.3 og 5.5).

¹⁷ <https://www.myk.gov.tr/tr/page/52> (lastet ned 12. januar 2025)

¹⁸ <https://e-yaygin.meb.gov.tr/> (lastet ned 10. januar 2025)

¹⁹ <https://e-ozel.meb.gov.tr> (lastet ned 13. januar 2025)

8 Referanser

Muntlige kilder

MTEGM, dvs. Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (Direktoratet for yrkesfaglig og teknisk utdanning). Møte i Ankara 19. mars 2025

MYK, dvs. Mesleki Yeterlilik Kurumu (Organet for yrkeskvalifikasjoner). Møte i Ankara 18. mars 2025

Skriftlige kilder

Bahçeşehir University (u.å.). 4.3.3. *Vocational Training*. Istanbul: Bahçeşehir University. Tilgjengelig fra <https://bau.edu.tr/icerik/17983-433-vocational-training> [lastet ned 14. januar 2025].

Bätecke, Claudia (sist oppdatert 4. januar 2024). *Skole og utdanning i Tyrkia*. Oslo: Store Norske Leksikon. Tilgjengelig fra https://snl.no/Skole_og_utdanning_i_Tyrkia [lastet ned 14. november 2024].

Cleveland, William L. & Bunton, Martin (2013). *A history of the modern middle east*. Boulder, CO: Westview Press.

Constitution of the Republic of Turkey (1982). Tilgjengelig fra https://www.anayasa.gov.tr/media/7258/anayasa_eng.pdf [lastet ned 10. desember 2024].

DFAT, dvs. Department of Foreign Affairs and Trade (2020). *DFAT Country Information Report Turkey*. Canberra: DFAT. Tilgjengelig fra <https://www.ecoi.net/en/file/local/2038892/country-information-report-turkey.pdf> [lastet ned 6. november 2024].

DFAT, dvs. Department of Foreign Affairs and Trade (2025, 16. mai). *DFAT Country Information Report Turkey*. Canberra: DFAT. Tilgjengelig fra <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/country-information-report-turkey.pdf> [lastet ned 8. juni 2025].

Dundar, Hasan Caglayan (2023). Can Vocational Education and Training Centres reduce Turkey's Not in Education, Employment, or Training rate? *TVET @Asia*, (21). Tilgjengelig fra <https://tvvet-online.asia/21/can-vocational-education-and-training-centres-reduce-turkeys-not-in-education-employment-or-training-rate/> [lastet ned 25. november 2024].

Elgin, Ceyhun (2024). Political appointments to rector positions: a shifting landscape in Turkish academia. *Discover Education*, 3(1), 110. Tilgjengelig fra <https://doi.org/10.1007/s44217-024-00200-z> [lastet ned 13. november 2024].

EPALE, dvs. Electronic Platform for Adult Learning in Europe (u.å.). *Organisation Details - Directorate General for Life Long Learning -Türkiye*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://epale.ec.europa.eu/en/organisations/directorate-general-life-long-learning-turkiye#> [lastet ned 11. desember 2024].

ETF, dvs. European Training Foundation (2020a). *Developments in vocational education policy in Turkey*. Torino: ETF. Tilgjengelig fra https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2020-05/riga_interim_report_turkey.pdf [lastet ned 7. januar 2025].

ETF, dvs. European Training Foundation (2020b). *Quality assurance in vocational education and training in Turkey*. Torino: ETF. Tilgjengelig fra

https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2021-01/quality_assurance_in_vet_turkey.pdf
[lastet ned 14. januar 2025].

ETF, dvs. European Training Foundation (2020c). *Turkey. Education, training and employment developments 2020*. Torino: ETF. Tilgjengelig fra <https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/document/Country%20Fiche%202020%20Turkey%20Education%20Training%20and%20Employment%20Developments.pdf> [lastet ned 14. januar 2025].

ETF, dvs. European Training Foundation (2021). *National Qualifications Framework - Turkey*. Torino: ETF. Tilgjengelig fra <https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/document/Turkey.pdf> [lastet ned 16. desember 2024].

ETF, dvs. European Training Foundation (2022). *Country brief - Turkey*. Torino: ETF. Tilgjengelig fra https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2022-06/Country%20Brief_Turkey_edited.pdf [lastet ned 26. november 2024].

EU-kommisjonen (2025a, 16. mai). *National Education Systems: Türkiye. 5.6. Assessment in vocational upper secondary education*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/turkiye/assessment-vocational-upper-secondary-education> [lastet ned 15. august 2025].

EU-kommisjonen (2025b, 16. mai). *National Education Systems: Türkiye. 6.2.1 Bachelor*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/turkiye/bachelor> [lastet ned 15. august 2025].

EU-kommisjonen (2025c, 16. mai). *National Education Systems: Türkiye. 6. Higher education*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/eurypedia/turkiye/higher-education> [lastet ned 18. august 2025].

EU-kommisjonen (2025d, 19. mai). *National Education Systems: Türkiye. 7.5 Validation of non-formal and informal learning*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/turkiye/validation-non-formal-and-informal-learning> [lastet ned 15. august 2025].

EU-kommisjonen (2025e, 22. mai). *National Education Systems: Türkiye. 10.2 Quality assurance in higher education*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/eurypedia/turkiye/quality-assurance-higher-education> [lastet ned 15. august 2025].

EU-kommisjonen (2025f, 12. mai). *National Education Systems: Türkiye. Overview*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/turkiye/overview> [lastet ned 15. august 2025].

EUA, dvs. European University Association (2024, 18. juni). *EUA encourages Türkiye to reform the appointment of university rectors following Constitutional Court decision*. Brussel og Genève: EUA. Tilgjengelig fra <https://www.eua.eu/news/eua-news/eua-encourages-tuerkiye-to-reform-the-appointment-of-university-rectors-following-constitutional-court-decision.html> [lastet ned 13. november].

Europass (u.å.). *About Europass*. Ankara: Europass. Tilgjengelig fra <https://europass.gov.tr/europass-hakk-nda/europass-hakkinda.html> [lastet ned 13. januar 2025].

- Freedom House (2025). *Freedom in the World 2025: Turkey*. Washington D.C.: Freedom House. Tilgjengelig fra <https://freedomhouse.org/country/turkey/freedom-world/2025> [lastet ned 9. juni 2025].
- HBOGM, dvs. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü [Direktoratet for livslang læring] & UNHCR (2019). *Access to Public Education Courses*. Ankara: HBOGM. Tilgjengelig fra <https://help.unhcr.org/wp-content/uploads/sites/11/2019/07/PEC-ENG.pdf> [lastet ned 8. januar 2025].
- HK-dir, dvs. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (2023, 15. juni). *Landdatabase: Tyrkia*. Oslo: HK-dir. Tilgjengelig fra <https://hkdir.no/utdanning-fra-utlandet/lister-og-databaser/landdatabase-utdanning-fra-landet> [lastet ned 3. desember].
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2018, 14. mai). *Turkey: Government Targeting Academics*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2018/05/14/turkey-government-targeting-academics> [lastet ned 13. november 2024].
- Itzkowitz, Norman (sist oppdatert 12. juli 2025). *The Turkish republic of Kemal Atatürk*. Britannica. Tilgjengelig fra <https://www.britannica.com/biography/Kemal-Ataturk/The-Turkish-republic> [lastet ned 17. januar 2025].
- Kamal, Kevin (2017, 4. april). *Education in Türkiye*. New York & Toronto: World Education Services. Tilgjengelig fra <https://wenr.wes.org/2017/04/education-in-turkey> [lastet ned 14. november 2024].
- Kitchen, Hannah; Bethell, George; Fordham, Elizabeth; Henderson, Kirsteen & Li, Richard Ruochen (2019, 9. september). *OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: Student Assessment in Turkey*. Paris: OECD. Tilgjengelig fra https://www.oecd.org/en/publications/oecd-reviews-of-evaluation-and-assessment-in-education-student-assessment-in-turkey_5edc0abe-en.html [lastet ned 10. juni 2025].
- Landinfo (2017, 30. mai). *Tyrkia: Gülen-bevegelsen, kuppforsøk og utrenskinger*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/04/TemanotatTyrkia-Gulenbevegelsen-kuppforsok-B8k-og-utrenskninger.pdf> [lastet ned 12. november 2024].
- The Law on Higher Education (2000). Tilgjengelig fra <https://web.archive.org/web/20240111184320/https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/the-law-on-higher-education.pdf> [lastet ned 11. desember 2024].
- MEB, dvs. Millî Eğitim Bakanlığı (2023a, 11. september). *Kalfalık Belgesi Başvuru Şartları ve Gerekli Belgeler Nelerdir? [Kalfalık Belgesi: Söknadsvilkår og nødvendige dokumenter]*. Ankara: MEB. Tilgjengelig fra https://www.perplexity.ai/search/kalfalik-belgesi-basvuru-sartl-kZTH_1bTZyeE9rsoBRg4w [lastet ned 19. august 2025].
- MEB, dvs. Millî Eğitim Bakanlığı [Utdanningsdepartementet] (2018). *Outlook of Vocational and Technical Education in Turkey*. Ankara: MEB. Tilgjengelig fra https://mtegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_10/01115724_No1_Turkiyede_Mesleki_ve_Teknik_Egitimin_Gorunumu_ENG.pdf [lastet ned 18. november 2024].
- MEB, dvs. Millî Eğitim Bakanlığı [Utdanningsdepartementet] (2023b). *Vocational Education and Training System and a Paradigm Shift in Türkiye*. Ankara: MEB. Tilgjengelig fra https://mtegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_05/12142855_booklet-en-baskY_1.pdf [lastet ned 3. desember 2024].
- MTEGM, dvs. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü [Direktoratet for yrkesfaglig og teknisk utdanning] (2024, 22. januar). *Tarihçemiz [Historien vår]*. Ankara: MTEGM.

Tilgjengelig fra <https://mtegm.meb.gov.tr/www/tarihcemiz/icerik/20> [lastet ned 10. desember 2024].

MTEGM, dvs. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü [Direktoratet for yrkesfaglig og teknisk utdanning] (u.å.–a). *Mesleki Eğitim Merkezleri [Yrkesopplæringscentre]*. Ankara: MTEGM. Tilgjengelig fra <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/egitim/mesleki-egitim>.

MTEGM, dvs. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü [Direktoratet for yrkesfaglig og teknisk utdanning] (u.å.–b). *Okul türleri ve programları [Skoletyper og programmer]*. Ankara: MTEGM. Tilgjengelig fra <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/egitim/okul-turleri-ve-programlariiii> [lastet ned 27. november].

MYK, dvs. Mesleki Yeterlilik Kurumu [Organet for yrkeskvalifikasjoner] (u.å.–a). *Çalışanlar ve İşverenler Tarafından Sıkça Sorulan Sorular [Ofte stilte spørsmål fra arbeidstakere og arbeidsgivere]*. Ankara: MYK. Tilgjengelig fra <https://www.myk.gov.tr/tr/page/135> [lastet ned 17. desember 2024].

MYK, dvs. Mesleki Yeterlilik Kurumu [Organet for yrkeskvalifikasjoner] (u.å.–b). *Vocational Qualifications Authority*. Ankara: MYK. Tilgjengelig fra https://www.myk.gov.tr/images/articles/UYEP/MYK_Kitapci/vqa_booklet.pdf [lastet ned 19. desember 2024].

MYK, dvs. Mesleki Yeterlilik Kurumu [Organet for yrkeskvalifikasjoner] (u.å.–c). *VQA Vocational Qualification Certificate*. Ankara: MYK. Tilgjengelig fra <https://www.myk.gov.tr/en/page/49> [lastet ned 18. desember 2024].

MYK, dvs. Mesleki Yeterlilik Kurumu [Organet for yrkeskvalifikasjoner] (u.å.–d). *Yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşu arama [Søk etter autorisert sertifiseringsorgan]*. Ankara: MYK. Tilgjengelig fra https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_kurulus_ara&view=kurulus_ara [lastet ned 10. juli 2025].

MYK, dvs. Mesleki Yeterlilik Kurumu [Organet for yrkeskvalifikasjoner] (2015). *Turkish Qualifications Framework*. Ankara: MYK. Tilgjengelig fra https://web.archive.org/web/20240424032725/http://yokak.gov.tr/Common/Docs/Enqa/tqf_papper_eng.pdf [lastet ned 17. desember 2024].

NUFFIC, dvs. The Dutch organisation for internationalisation in education (u.å.–a). *Turkey: Educational institutions and study programmes*. Haag: NUFFIC. Tilgjengelig fra <https://www.nuffic.nl/en/education-systems/turkey/educational-institutions-and-study-programmes> [lastet ned 14. november 2024].

NUFFIC, dvs. The Dutch organisation for internationalisation in education (u.å.–b). *Turkey: Grades and study results*. Haag: NUFFIC. Tilgjengelig fra <https://www.nuffic.nl/en/education-systems/turkey/grades-and-study-results> [lastet ned 3. desember 2024].

NUFFIC, dvs. The Dutch organisation for internationalisation in education (u.å.–c). *Turkey: Higher education*. Haag: NUFFIC. Tilgjengelig fra <https://www.nuffic.nl/en/education-systems/turkey/higher-education> [lastet ned 14. november 2024].

NUFFIC, dvs. The Dutch organisation for internationalisation in education (u.å.–d). *Turkey: Primary and secondary education*. Haag: NUFFIC. Tilgjengelig fra <https://www.nuffic.nl/en/education-systems/turkey/primary-and-secondary-education> [lastet ned 14. november 2024].

OECD, dvs. The Organisation for Economic Co-operation and Development (2025, 17. juni). *The role of subnational governments in adult skills systems: Türkiye*. Paris: OECD. Tilgjengelig fra

https://www.oecd.org/en/publications/the-role-of-subnational-governments-in-adult-skills-systems_5f532fa6-en/turkiye_21a5971f-en.html [lastet ned 15. august 2025].

Özer, Mahmut & Suna, Hayri Eren (2019). Future of Vocational and Technical Education in Turkey: Solid Steps Taken After Education Vision 2023. *Journal of education and humanities*, 10(20). Tilgjengelig fra https://mtegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_06/23164056_Future_of_Vocational_and_Technical_Education_in_Turkey_Solid_Steps_Taken_After_Education_Vision_2023668405-912561.pdf [lastet ned 26. november 2024].

Regulation on Higher Education Quality Assurance and the Turkish Higher Education Quality Council (2018). Tilgjengelig fra https://www.yokak.gov.tr/documents/mevzuatlar/THE_REGULATION_ON_HIGHER_EDUCATION_QUALITY_ASSURANCE_AND_THE_THEQC2023.pdf [lastet ned 11. desember 2024].

Türkiye İstatistik Kurumu [Turkish Statistical Institute] (2025). *Ulusal Eğitim İstatistikleri, 2024 [Nasjonal utdanningsstatistikk, 2024]*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu. Tilgjengelig fra <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=National-Education-Statistics-2024-53937> [lastet ned 6. juni 2025].

UNESCO-UNEVOC, dvs. UNESCO International Centre for Technical and Vocational Education and Training (2013). *World Tvet Database: Turkey*. Bonn: UNESCO-UNEVOC. Tilgjengelig fra https://unevoc.unesco.org/wtdb/worldtvetdatabase_tur_en.pdf [lastet ned 9. januar 2024].

UNESCO-UNEVOC, dvs. UNESCO International Centre for Technical and Vocational Education and Training (2024, juni). *TVET Country Profiles: Türkiye*. Bonn: UNESCO-UNEVOC. Tilgjengelig fra <https://unevoc.unesco.org/home/Dynamic+TVET+Country+Profiles/country=TUR> [lastet ned 26. november 2024].

UNESCO Institute for Statistics (2012). *International Standard Classification of Education ISCED 2011*. Quebec: UNESCO Institute for Statistics. Tilgjengelig fra <https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf> [lastet ned 8. august 2025].

YÖK, dvs. Yükseköğretim Kurulu [Rådet for høyere utdanning] (2023, 30. april). *New Statistics in Higher Education*. Ankara: YÖK. Tilgjengelig fra <https://web.archive.org/web/20230519195536/http://www.yok.gov.tr/en/Sayfalar/news/2023/new-statistics-in-higher-education.aspx> [lastet ned 9. januar 2025].

YÖK, dvs. Yükseköğretim Kurulu [Rådet for høyere utdanning] (u.å.–a). *Higher education system in Turkey*. Ankara: YÖK. Tilgjengelig fra <https://web.archive.org/web/20250319113459/https://www.yok.gov.tr/en/institutional/higher-education-system> [lastet ned 18. august 2025].

YÖK, dvs. Yükseköğretim Kurulu [Rådet for høyere utdanning] (u.å.–b). *History of the Council of higher education*. Ankara: YÖK. Tilgjengelig fra <https://web.archive.org/web/20250501110603/https://www.yok.gov.tr/en/institutional/history> [lastet ned 11. desember 2024].

YÖK, dvs. Yükseköğretim Kurulu [Rådet for høyere utdanning] (u.å.–c). *Other higher education institutions*. Ankara: YÖK. Tilgjengelig fra <https://eski.yok.gov.tr/en/universities/other-higher-education-institutions> [lastet ned 18. august 2025].

YÖKAK, dvs. Yükseköğretim Kalite Kurulu [Rådet for kvalitet i høyere utdanning] (u.å.). *Hakkımızda [Om oss]*. Ankara: YÖKAK. Tilgjengelig fra

<https://web.archive.org/web/20241227043542/https://yokak.gov.tr/hakkinda> [lastet ned 11. desember 2024].